

Δήλωση

Δήλωση σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του ανοίγματος των συνόρων εκ νέου μετά την έξαρση της νόσου COVID-19

Εκδόθηκε στις 16 Ιουνίου 2020

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων εξέδωσε την ακόλουθη δήλωση:

1. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την τρίτη αξιολόγηση της εφαρμογής του προσωρινού περιορισμού των μη αναγκαίων μετακινήσεων προς την ΕΕ από 11ης Ιουνίου 2020, τα κράτη μέλη Σένγκεν και τα συνδεδεμένα κράτη Σένγκεν καλούνται να άρουν τους εσωτερικούς συνοριακούς ελέγχους έως τις 15 Ιουνίου 2020 και να παρατείνουν τον προσωρινό περιορισμό των μη αναγκαίων μετακινήσεων προς την ΕΕ έως τις 30 Ιουνίου 2020. Στην ανακοίνωση περιγράφεται επίσης μια προσέγγιση για τη σταδιακή μεταγενέστερη άρση του περιορισμού, η οποία συνάδει με τον κοινό ευρωπαϊκό χάρτη πορείας για την άρση των μέτρων ανάσχεσης της νόσου COVID-19, που συμφωνήθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 26 Μαρτίου 2020.
2. Στο πλαίσιο αυτό, στις 15 Ιουνίου 2020 σε κάποια κράτη μέλη ξεκίνησε η σταδιακή άρση των μέτρων ανάσχεσης της πανδημίας COVID-19, όπως περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων εντός της εσωτερικής αγοράς και του χώρου Σένγκεν, αλλά και της εισόδου υπηκόων τρίτων χωρών μέσω των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Τα σχέδια σταδιακής άρσης περιλαμβάνουν μέτρα με στόχο τον έλεγχο της ροής των προσώπων που εισέρχονται ή/και μετακινούνται εντός της επικράτειας του ΕΟΧ. Αντίστοιχα εθνικά μέτρα λαμβάνονται από τα κράτη μέλη του ΕΣΠΔ που ανήκουν στον ΕΟΧ/στην ΕΖΕΣ, ως συνδεδεμένα κράτη Σένγκεν.
3. Το ΕΣΠΔ έχει πλήρη επίγνωση της σημασίας του θεμελιώδους δικαιώματος στην υγεία, αλλά τα εν λόγω μέτρα σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα τη διάβρωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των προσώπων και, ιδίως, του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων. Ως εκ τούτου, η παρούσα δήλωση συνιστά μια απόπειρα να βρεθεί η χρυσή τομή ανάμεσα στα θεμελιώδη δικαιώματα που διακυβεύονται στο πλαίσιο της τρέχουσας πανδημίας COVID-19.
4. Το άνοιγμα των συνόρων καθίσταται δυνατό εν μέρει χάρη στην επεξεργασία διαφόρων ειδών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στα σύνορα. Σκοπός της επεξεργασίας είναι, γενικά, η πρόληψη και ο έλεγχος της πανδημίας μέσα από τον μετριάσμο των παραγόντων κινδύνου με τη λήψη

ορισμένων μέτρων. Στα μέτρα που εξετάζουν ή εφαρμόζουν επί του παρόντος τα κράτη μέλη συγκαταλέγονται, ενδεικτικά, οι εξετάσεις για τη νόσο COVID-19, η απαίτηση έκδοσης πιστοποιητικού από επαγγελματίες υγείας και η οικειοθελής χρήση εφαρμογής ιχνηλάτησης επαφών.¹ Τα περισσότερα από τα μέτρα αυτά συνεπάγονται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε κάποιο βαθμό. Οι κατηγορίες δεδομένων που συλλέγονται μπορεί να είναι, για παράδειγμα, στοιχεία επικοινωνίας, δεδομένα υγείας και δεδομένα θέσης.

5. Όπως έχει ήδη αναφερθεί από το ΕΣΠΔ, η προστασία των δεδομένων δεν εμποδίζει την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19. Η νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων δεν παύει να εφαρμόζεται και επιτρέπει μια αποτελεσματική απόκριση στην πανδημία, προστατεύοντας ταυτόχρονα τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες. Το δίκαιο προστασίας των δεδομένων, περιλαμβανομένης της συναφούς ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας, επιτρέπει ήδη τη διενέργεια πράξεων επεξεργασίας δεδομένων που κρίνονται αναγκαίες στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της εξάπλωσης μιας πανδημίας, όπως η πανδημία COVID-19.
6. Ως εκ τούτου, το ΕΣΠΔ παροτρύνει τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν μια κοινή ευρωπαϊκή προσέγγιση όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποφασίζουν ότι είναι αναγκαία, ώστε να διασφαλίζεται ότι μετριάζεται ο κίνδυνος εξάπλωσης της πανδημίας με παράλληλο σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου. Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με τα αναγκαία μέτρα, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων, καθώς και τους γενικούς κανόνες προστασίας των δεδομένων. Το ΕΣΠΔ τονίζει ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο αυτό πρέπει να είναι αναγκαία και αναλογική. Υπό το φως των αρχών αυτών, τα μέτρα θα πρέπει επίσης να βασίζονται σε επιστημονικά στοιχεία. Επιπλέον, το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει ότι η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να διασφαλίζεται συνεκτικά σε ολόκληρη την ΕΕ/τον ΕΟΧ, οπουδήποτε και αν βρίσκονται τα υποκείμενα των δεδομένων.
7. Ειδικότερα, το ΕΣΠΔ τονίζει ότι ορισμένες πτυχές της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή από τα κράτη μέλη, ήτοι:
 -)] **Νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια.** Η επεξεργασία δεδομένων που συνεπάγονται τα μέτρα που αποφασίζονται πρέπει να γίνεται με διαφάνεια και αντικειμενικότητα απέναντι στο υποκείμενο των δεδομένων και να βασίζεται στην ορθή νομική βάση του άρθρου 6 και, εφόσον πρόκειται για επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων, του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ. Εξάλλου, θα πρέπει να παρέχονται στο υποκείμενο των δεδομένων συναφείς και κατάλληλες πληροφορίες με σαφή και εύληπτο τρόπο.
 -)] **Περιορισμός του σκοπού.** Η επεξεργασία θα πρέπει να περιορίζεται στον σκοπό της καταπολέμησης της πανδημίας COVID-19, στην πρόληψη της διασυννοριακής εξάπλωσης της πανδημίας και στη διευκόλυνση της παροχής της αναγκαίας υγειονομικής περίθαλψης. Ο σκοπός θα πρέπει να προσδιορίζεται για κάθε υπεύθυνο επεξεργασίας και για κάθε πράξη επεξεργασίας.

¹Βλ. [Κατευθυντήριες γραμμές 04/2020 σχετικά με τη χρήση δεδομένων θέσης και εργαλείων ιχνηλάτησης επαφών στο πλαίσιο της εξάρσης της νόσου COVID-19](#) και Δήλωση σχετικά με τον αντίκτυπο της διαλειτουργικότητας των εφαρμογών ιχνηλάτησης επαφών στο πεδίο της προστασίας των δεδομένων.

-)] **Ελαχιστοποίηση των δεδομένων.** Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επεξεργάζονται μόνον δεδομένα τα οποία είναι κατάλληλα, ακριβή, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τον καθορισμένο σκοπό για τον οποίο υποβάλλονται σε επεξεργασία.
 -)] **Περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης.** Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα δεδομένα αποθηκεύονται για μικρό μόνο χρονικό διάστημα και, σε κάθε περίπτωση, μόνο για το διάστημα που απαιτείται για τον σκοπό της επεξεργασίας.
 -)] **Ασφάλεια των δεδομένων.** Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας εφαρμόζοντας τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων βάσει αξιολόγησης κινδύνου, π.χ. με χρήση ψευδωνυμοποίησης και κατάλληλου επιπέδου κρυπτογράφησης εφόσον πρόκειται για επεξεργασία δεδομένων αυστηρά προσωπικής φύσεως, όπως δεδομένα υγείας ή θέσης.
 -)] **Προστασία των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού και εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων.** Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν τις αρχές της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού, και ταυτόχρονα να διενεργούν εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων, εφόσον χρειάζεται².
 -)] **Ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.** Οι εκτελούντες την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων θα πρέπει να λαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μόνον εφόσον έχει συναφθεί σύμβαση ανάθεσης επεξεργασίας δεδομένων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, εφόσον χρειάζεται, να ορίζουν σαφώς τις αρμοδιότητες της δημόσιας αρχής που ενεργεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία της εν λόγω σύμβασης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 28 του ΓΚΠΔ. Ανταλλαγή δεδομένων με άλλους υπεύθυνους επεξεργασίας θα πρέπει να γίνεται μόνον εφόσον υπάρχει κατάλληλη νομική βάση.
 -)] **Αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων.** Η απόφαση να επιτραπεί η είσοδος στη χώρα δεν θα πρέπει να βασίζεται μόνο στη διαθέσιμη τεχνολογία. Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση αυτή θα πρέπει να υπόκειται σε κατάλληλες εγγυήσεις, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν ειδική ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων και το δικαίωμα εξασφάλισης ανθρώπινης παρέμβασης, το δικαίωμα διατύπωσης της άποψής του, το δικαίωμα να λάβει αιτιολόγηση της απόφασης που λήφθηκε στο πλαίσιο της εν λόγω εκτίμησης και το δικαίωμα αμφισβήτησης της απόφασης. Το εν λόγω μέτρο δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε παιδιά.
8. Τέλος, το ΕΣΠΔ τονίζει ότι είναι **σημαντικό να έχει προηγηθεί διαβούλευση με τις αρμόδιες εθνικές αρχές προστασίας των δεδομένων εφόσον τα κράτη μέλη προβαίνουν σε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο αυτό**, ούτως ώστε να διευκολύνεται η ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων.

Για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων

²Βλ. [Κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση του αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων \(ΕΑΠΔ\) \(wp248rev.01\) της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29](#) –εκδόθηκαν από το ΕΣΠΔ

Η Πρόεδρος
(Andrea Jelinek)